

By **Thamonton Jang** August 13, 2020

👁 53 🗨 0

ข้อมูลของเจ้าหน้าที่โครงการศึกษานเวศวิทยาของนกเงือก คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดเผยว่ามีกลุ่มพรานเข้าป่าล่า “นกชนหิน” ในเขตอุทยานแห่งชาติภูโต-สูงใหญ่ป่าดง จังหวัดนราธิวาส จากแรงดึงดูดการตั้งตำแหน่งนกชนหินที่สูงถึงหลักหมื่น

สังคมตื่นตัว ดัน “นกชนหิน” ขึ้นเป็นสัตว์ป่าสงวนลำดับที่ 20

ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความตื่นตัวของสังคมในการผลักดันสถานะการอนุรักษ์ “นกชนหิน” นกเงือก 1 ใน 13 ชนิดของไทยจากสถานะสัตว์ป่าคุ้มครอง ตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ขึ้นเป็นสัตว์ป่าสงวนลำดับที่ 20 ที่สอดคล้องกับรายงานขององค์กรติดตามการค้าสัตว์ป่า (TRAFFIC) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ซึ่งติดตามการลักลอบการซื้อขายชิ้นส่วน และเครื่องประดับจากโหนกนกชนหินและนกเงือกชนิดอื่น ๆ ในตลาดออนไลน์ในประเทศไทย ระหว่างเดือน ตุลาคม 2561- เมษายน 2562 พบการโพสต์ซื้อขายสินค้าจากนกเงือก 236 โพสต์ มีผลิตภัณฑ์จากนกเงือกมากกว่า 546 ชิ้น โดย 173 โพสต์ หรือ 73% เป็นการซื้อขายผลิตภัณฑ์จากนกชนหิน

“นกชนหิน” หนึ่งในชนิดของนกที่น่าเป็นห่วงที่สุดในระบบนิเวศ

ต่อมามูลนิธิสืบนาคะเสถียรจึงได้สร้างแคมเปญรณรงค์ “ขอให้ชนหินเป็นสัตว์ป่าสงวนอันดับที่ 20 ของไทย” ผ่านเว็บไซต์ www.change.org เพื่อขอสนับสนุนจากประชาชนก่อนส่งให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเรื่องนี้ไปพิจารณาผลักดันตามขั้นตอนต่อไป

ซึ่ง ศ.ดร. พิไล พูลสวัสดิ์ หัวหน้าโครงการศึกษานิเวศวิทยาของนกเงือก คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาวิจัยนกเงือก ให้ความเห็นว่า สถานการณ์ในภาพรวมของนกเงือกแต่ละชนิดในประเทศไทยนั้นมีความแตกต่างกันในแง่พื้นที่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านที่เชื่อมโยงกันเป็นวงจรชีวิต อย่างไรก็ตาม ชนิดของนกที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือ “นกชนหิน” เพราะในอินโดนีเซียมีการล่าเพื่อส่งหัวไปขายที่ประเทศจีน แต่ก็ยังไม่ถูกล่าเข้ามาในประเทศไทย

ยกเว้นมีข่าวเรื่องการล่าในประเศมาเลเซีย และตะเข็บชายแดนไทย โดยที่ผ่านมามีการรายงานสถานการณ์ไปยังองค์กรนานาชาติ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านให้มีการเฝ้าระวังและดูแลอย่างเข้มข้น

“นกชนหิน” นับเป็นนกเงือกที่มีอายุโบราณมากที่สุด

ในจำนวนนกเงือกทั้ง 13 ชนิดในประเทศไทย นกชนหินเป็นนกที่มีอายุโบราณมากที่สุด กล่าวได้ว่าเป็นบรรพบุรุษของนกเงือกที่ยังมีชีวิตอยู่ นั่นคือนกเงือกสายพันธุ์ใหญ่ เช่น นกกก นกหัวแตร แม้อาจจะไม่ใช่บรรพบุรุษโดยตรง แต่นกชนหินเป็นญาติสนิทกับบรรพบุรุษของนกกก และนกหัวแตร เหมือนเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน

บรรพบุรุษของนกเงือกในไทยมี 3 ชนิด เก่าแก่ที่สุดคือนกเงือกหัวหงอกมีอายุ 47 ล้านปี นกชนหิน 45 ล้านปี และนกเงือกคอแดง ซึ่งอยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วงเช่นเดียวกัน

บทบาทสำคัญของนกเงือกในระบบนิเวศคือการกระจายเมล็ดพันธุ์ไม้ การอนุรักษ์นกเงือกไว้ได้เท่ากับจะได้พื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้น เพราะนกเงือกเหล่านี้ช่วยปลูkp่าและขยายพื้นที่ป่าให้มากขึ้นจากพฤติกรรมการกินผลไม้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ป่าที่ปลูกมีความหลากหลายตามไปด้วย ขณะเดียวกันผลไม้ที่นกเงือกกินและปลูกลงยังเป็นผลไม้ประจำถิ่น จึงได้ทั้งปริมาณ คุณภาพ และความหลากหลายที่ทำให้ป่ามีความสมบูรณ์

เกิดการเสียชีวิต

ซึ่งคาดว่าปัจจุบันมีนกชนหินในพื้นที่เทือกเขาบูโดฯ ประมาณ 100 ตัว หรืออาจไม่ถึง 100 ตัวตีสัก เพราะในระยะหลังแต่ละปีพบนกทำรังแค่ 1-2 คู่ และออกลูกเพียงตัวเดียว ส่วนพื้นที่อื่นนั้นไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด แต่นกชนหินสามารถพบได้ในพื้นที่ป่าดิบทางภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป

ทั้งกระแสวิพากษ์วิจารณ์ให้ขึ้นบัญชี “นกชนหิน” เป็นสัตว์ป่าสงวนลำดับที่ 20 นั้น ศ.ดร.พิไล เห็นว่า มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี เพราะกฎหมายในการดูแลนกชนหินจะมีความเข้มข้มขึ้น แต่เมื่อมีกฎหมายแล้วต้องเข้มงวดในการบังคับใช้ด้วย ซึ่งกรณีตัวอย่างจากทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีพบว่าการใช้ประโยชน์จากป่ามาก แต่ไม่มีการทำนุบำรุงทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่ป่าอย่างที่เป็นเช่นทุกวันนี้

สำหรับข้อเสีย หากนกชนหินถูกขึ้นบัญชีเป็นสัตว์ป่าสงวน เรื่องการทำวิจัยจะยุ่งยากขึ้น เพราะต้องมีการกำหนดเขตหวงห้าม ซึ่งอาจจะเป็นการปิดกั้นนักวิจัยจากภายนอก ในขณะที่เดียวกันหากไม่มีการเฝ้าระวังนกชนิดนี้ก็อาจจะหายไปโดยธรรมชาติ เพราะไม่สามารถเฝ้าระวังเองได้ และยังคงเป็นโพรงลักษณะพิเศษอีกด้วย

ดังนั้นการจัดอันดับให้เป็นสัตว์ป่าสงวน แต่ไม่มีการเฝ้าระวังที่ดี ในที่สุดนกก็จะค่อย ๆ ลดลง หรือหายไปโดยที่อาจไม่มีคนล่า แต่เพราะไม่มีที่ทำรัง ในทางกลับกันการยกสถานะนกชนหินเป็นสัตว์ป่าสงวนอาจยังเป็นการเพิ่มค่าหัวหรือสร้างแรงจูงใจของนักล่ามากยิ่งขึ้นด้วยเพราะเป็นสัตว์ป่าสงวน ดังนั้นควรเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมศึกษาพัฒนาแนวทางในการอนุรักษ์นกชนหินอย่างเหมาะสม

TAG: News TRAFFIC นกชนหิน สัตว์ป่าสงวน

RELATED

อุตสาหกรรมอาหารไทยครึ่งแรกปี 63 ผลิตลดลงร้อยละ 8.6 พบส่งออกเต: 5 แสนล้านบาท